

1128

B. Ed. (General)-2nd Semester

F-2.4: Knowledge & Curriculum and Understanding the Disciplines

(Same for USOL Candidates of 2nd Semester)

(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 40

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. IX (Unit-V) which is compulsory and selecting one question each from Unit I-IV.

- * - * - *

UNIT - I

- I. Discuss the concept and importance of curriculum. (8)
- II. What are the various principle of curriculum construction? (8)

UNIT - II

- III. Discuss the learner centered approaches to curriculum development. (8)
- IV. Explain the role of teacher in curriculum development. (8)

UNIT - III

- V. Explain the meaning, types & importance of discipline. (8)
- VI. What is the meaning of inter-disciplinary approach to education? (8)

UNIT-IV

- VII. Explain the nature, importance and historical perspective of science. (8)
- VIII. What is the relationship between Science and Mathematics? (8)

UNIT-V

IX. Write short notes on: -

- (a) Types of curriculum
- (b) Curriculum at local level
- (c) Meaning and organization of discipline
- (d) Political impact on school subjects (4×2)

- * - * - *

(Hindi/Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

ਪੰਜਾਬੀ - ਸਰਕਾਰ
ਸਿਰਾਈ - I

- I ਧਾਠਰੂਮ ਦੀ ਲਾਏਯਾਗਤਾ ਅਤੇ ਸਾਝੁੱਛ ਦੀ ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਰੋ।
II ਧਾਠਰੂਮ ਦੇ ਤਿਰਥਾਤ ਦੇ ਹੱਥ ਹੱਥ ਮਿਥਾਓਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੋ।

ਸਿਰਾਈ - II

- III ਧਾਠਰੂਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਲਾਗੀ ਵੇਲਾਂਤ ਧਧਤੀਲਾ ਦੀ ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਰੋ।
IV ਧਾਠਰੂਮ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਾਏਯਾਧਰ ਦੀ ਭੁਮਿਰ ਦੀ ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਰੋ।

ਸਿਰਾਈ - III

- V ਲਾਏਯਾਗਤਾ ਦੇ ਲਾਏ, ਧੁਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਝੁੱਛ ਦੀ ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਰੋ।
VI ਸਿੱਖਿਲਾ ਵਿਚ ਲਾਏ-ਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਰੀਰੇਲ ਦਾ ਸੀ ਲਾਏਯਾ ਪੈ? ਮਧਮਰ ਰੋ।

ਸਿਰਾਈ - IV

- VII ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਦੀ ਧੁਰਿਤੀ, ਸਾਝੁੱਛ ਅਤੇ ਸਿਤਿਗਮਰ ਧਧਿਯੇਲ ਦੀ ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਰੋ।
VIII ਹਿਲਾਖਿਲਾ ਅਤੇ ਹੁਲਿਤ ਵਿਚ ਕੀ ਮੰਥਾ ਪੈ? ਧਰਾ ਰੋ।

ਸਿਰਾਈ - V

- IX ਤੇਰੇ ਰਿਤੇ ਹਿਲਾ ਤੇ ਮੰਥਾ ਰਿਧੀ ਲਿਖੋ।

- a) ਧਾਠਰੂਮ ਦੇ ਧੁਰਾਮ।
b) ਮਥਾਧਰ ਧਧਿਯੇ ਤੇ ਧਾਠਰੂਮ।
c) ਲਾਏਯਾਗਤਾ ਦੇ ਲਾਏ, ਅਤੇ ਮੰਥਾ।
d) ਮੰਥਾ ਹਿਲਾ ਤੇ ਰਸਨੀਤਿਰ ਧੁਕਾਰ।

हिन्दी अनुवाद
इकाई - I

- 1 पाठ्यक्रम की अवधारणा और महत्व की व्याख्या कीजिए।
2 पाठ्यक्रम रचना के विभिन्न सिद्धान्तों का वर्णन कीजिए।

इकाई - II

- 3 पाठ्यक्रम की शिक्षार्थी केन्द्रित पहलुओं की व्याख्या कीजिए।
4 पाठ्यक्रम विकास में अध्ययन की सुविधा की व्याख्या कीजिए।

इकाई - III

- 5 अनुशासन के अर्थ, प्रकार और महत्व का वर्णन कीजिए।
6 शिक्षा में अन्तः विषयक दृष्टिकोण का क्या अर्थ है? स्पष्टीकरण कीजिए।

इकाई - IV

- 7 विज्ञान की प्रकृति, महत्व और ऐतिहासिक परिपेक्ष्य की व्याख्या कीजिए।
8 विज्ञान और गणित के मध्य क्या सम्बंध है? वर्णन कीजिए।

इकाई - V

- 9 निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए।

- पाठ्यक्रम के प्रकार।
- स्थानीय स्तर पर पाठ्यक्रम।
- अनुशासन के अर्थ और अंगठन।
- स्कूल विषयों पर राजनीतिक प्रभाव।

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

8	0	3	9
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	2
---	---	---	---

B.Ed. (Gen.) 2nd Semester

1059

KNOWLEDGE & CURRICULUM & UNDERSTANDING

THE DISCIPLINES (In all Mediums)

(Same for USOL Candidates of 2nd Semester)

Paper : F-2.4

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :—Attempt **ONE** question each from Units I to IV. Unit V is compulsory. All questions carry equal marks.

UNIT—I

- I. Explain the principles of curriculum construction. 8
- II. Explain the features of core curriculum and hidden curriculum. 8

UNIT—II

- III. Explain Learner — centred approach to curriculum development. 8
- IV. Discuss the role of teacher in curriculum development. 8

UNIT—III

- V. Discuss the importance and structure of disciplines. 8
- VI. What are the different types of disciplines ? 8

UNIT—IV

- VII. Explain the nature and importance of Social Sciences. 8
- VIII. Discuss the correlation among different School Subjects. 8

UNIT—V

- IX. Write short notes on the following :—
- (i) Importance of Curriculum. 2
 - (ii) Recommendations of NCF (2005). 2
 - (iii) Interdisciplinary approach to Education. 2
 - (iv) Changes in disciplines in terms of Social Context. 2

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— यूनिट I से IV में से एक प्रश्न करें। यूनिट V अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

यूनिट—I

- I. पाठ्यक्रम निर्माण के सिद्धांतों की व्याख्या कीजिए। 8
- II. मुख्य पाठ्यक्रम और छिपे हुए पाठ्यक्रम की विशेषताएं बताएं। 8

यूनिट—II

- III. लर्नर को समझाएँ-पाठ्यक्रम विकास के लिए केंद्रित दृष्टिकोण। 8
- IV. पाठ्यक्रम विकास में शिक्षक की भूमिका पर चर्चा करें। 8

ਯੂਨਿਟ-III

- V. ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸੰਰਚਨਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
- VI. ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਕੀ ਹਨ ? 8

ਯੂਨਿਟ-IV

- VII. ਸਾਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਜ਼ਿਏ। 8
- VIII. ਵਿਭਿੰਨ ਸਕੂਲ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਭੀਚ ਸੰਬੰਧ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-V

IX. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਮੇਂ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-

- (i) ਪਾਠ੍ਯਚਰ੍ਯਾ ਕਾ ਮਹੱਤਵ 2
- (ii) NCF(2005) ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ੋਂ 2
- (iii) ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ ਕੇ ਅੰਤ:ਵਿਭਾਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੋਣ 2
- (iv) ਸਾਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਮੇਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਮੇਂ ਪਰਿਵਰਤਨ। 2

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਯੂਨਿਟ I ਤੋਂ IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਯੂਨਿਟ V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

- I. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 8
- II. ਕੋਰ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-II

- III. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਰਨਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉ। 8
- IV. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-III

- V. ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਢਾਂਚੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
- VI. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂਆਂ ਕੀ ਹਨ ? 8

ਯੂਨਿਟ-IV

- VII. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 8
- VIII. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-V

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 2
 - (ii) ਐਨ. ਸੀ. ਐਫ. (NCF) 2005 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 2
 - (iii) ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਹੁੰਚ 2
 - (iv) ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ। 2